

บทความวิจัย

ยุทธศาสตร์การจัดการเมืองน่าเที่ยวอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา: ชุมชนในเขต
เทศบาลตำบลบ้านใต้ อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี*

Sustainable Tourism City Management Strategy: A Case Study
of Communities in Ban Tai Subdistrict Municipality, Koh
Phangan District, Surat Thani Province

ทनु บัวชื่น¹

Tanu Buacheun²

เลขที่ 25 หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านใต้ อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84280.

No. 25, Moo 4, Ban Tai Subdistrict, Koh Phangan District,

Surat Thani Province, 84280.

* Corresponding author E-mail: tanu650525@gmail.com

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ยุทธศาสตร์การจัดการเมืองน่าเที่ยวอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา: ชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านใต้ อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี” คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, พ.ศ. 2567.

¹ นายทनु บัวชื่น นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

² Mr.Tanu Buacheun Master of Arts Student, Faculty of Humanities and Social Sciences, Suratthani Rajabhat University.

ชนัญชิดา ทิพย์ญาณ³

Chanonchida Tipyan⁴

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
เลขที่ 272 ถนนสุราษฎร์-นาสาร ตำบลขุนทะเล อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี
จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84100.

Faculty of Humanities and Social Sciences, Suratthani Rajabhat University,
No. 272, Surat-Nasarn Road, Khun Thale Subdistrict, Mueang Surat Thani
District, Surat Thani Province, 84100

E-mail: chsnanchida@gmail.com

วิศาล ศรีมหาวโร⁵

Wisarn Srimahawaro⁶

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
เลขที่ 272 ถนนสุราษฎร์-นาสาร ตำบลขุนทะเล อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี
จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84100.

Faculty of Humanities and Social Sciences, Suratthani Rajabhat University,
No. 272, Surat-Nasarn Road, Khun Thale Subdistrict, Mueang Surat Thani
District, Surat Thani Province, 84100

E-mail: wisanhumansru@gmail.com

วันที่รับบทความ : 7 พฤษภาคม 2567 วันที่แก้ไขบทความ : 29 ตุลาคม 2567

วันที่ตอบรับ : 6 กันยายน 2567 วันที่เผยแพร่ : 14 ธันวาคม 2567

³ ดร.ชนัญชิดา ทิพย์ญาณ, อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

⁴ Dr.Chanonchida Tipyan, Advisor.

⁵ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิศาล ศรีมหาวโร, อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

⁶ Assistant Professor Dr.Wisarn Srimahawaro, Co-Advisor.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา บริบทที่มีความสัมพันธ์และพัฒนา ยุทธศาสตร์การจัดการเมืองน่าเที่ยวอย่างยั่งยืน เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่มีลักษณะเป็น การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) การเก็บรวบรวมข้อมูลบุคคลที่มีส่วนได้เสียกับ ยุทธศาสตร์การจัดการเมืองน่าเที่ยวของชุมชนเขตเทศบาลตำบลบ้านใต้ คัดเลือก ประชากรเป้าหมายโดยใช้แบบเจาะจง จำนวน 30 คน เครื่องมือการวิจัย เป็นการวิเคราะห์ เอกสาร สัมภาษณ์เชิงลึก สทนากลุ่ม การวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมเพื่อค้นหายุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ (SWOT Analysis และ Blue Ocean) และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาชุมชนตำบลบ้านใต้ตามแนวทางยุทธศาสตร์และ พัฒนายุทธศาสตร์ให้สอดคล้องกับบริบทด้านการท่องเที่ยวของพื้นที่ คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาด้านการศึกษา ศาสนา และศิลปกรรม ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ยุทธศาสตร์ที่ 6 ด้าน การบริหารจัดการภาครัฐ และยุทธศาสตร์ที่ 7 ด้านประชาคมอาเซียน การนำยุทธศาสตร์ มาต่อยอดเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน บริบทพื้นที่และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ให้ได้รับประโยชน์สูงสุด เพื่อพัฒนาพื้นที่ชุมชนบ้านใต้ให้เป็นเมืองท่องเที่ยวที่น่าเที่ยว อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ คือ องค์กรภาครัฐและเอกชน จัดทำ MOU มีส่วนร่วมการพัฒนา เมืองท่องเที่ยวชุมชนตำบลบ้านใต้อย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ ปลอดภัย และ มีความสุขเมื่อมาเยือนพื้นที่ตำบลบ้านใต้บนโครงสร้างพื้นฐานและตามแนวทางยุทธศาสตร์ การพัฒนาชุมชนตำบลบ้านใต้ให้เป็นเมืองน่าเที่ยวอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: ยุทธศาสตร์การจัดการเมือง, เมืองน่าเที่ยวยั่งยืน, พื้นที่ท่องเที่ยวตำบลบ้านใต้

ABSTRACT

This research article aims to study the context related to and develop strategies for sustainable tourism management in the community of Ban Tai Subdistrict Municipality. It is a qualitative study using action research methodology. Data was collected from individuals with a stake in the tourism management strategies of the Ban Tai community, with a target population of 30 people, selected through purposive sampling. The research tools included document analysis, in-depth interviews, focus group discussions, environmental factor analysis to identify strategies, and SWOT and Blue Ocean analyses. Data were analyzed using content analysis.

The study found that the development of the Ban Tai community according to the strategies and aligning them with the area's tourism context includes the following strategies: 1) infrastructure development, 2) quality of life and social development, 3) education, religion, and cultural arts development, 4) economic and tourism development, 5) natural resources and environmental management, 6) public administration management, and 7) ASEAN community development. The strategies aim to develop the infrastructure, local context, and improve the quality of life for the community's residents, thereby promoting the Ban Tai area as a sustainable and attractive tourist destination.

Recommendations include that government and private organizations should establish MOUs to continue collaborating in the development of the Ban Tai community as a sustainable tourism city, ensuring reliability, safety, and satisfaction for visitors, in line with the infrastructure development and community strategy framework to make Ban Tai an attractive tourist destination sustainably.

Keywords: tourism management strategies, sustainable tourist city, Ban Tai tourism area.

1. ความนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านการท่องเที่ยว มีธรรมชาติ ภูเขา และเกาะที่สวยงามมากมาย ซึ่งเกาะพะงันเป็นเกาะในอ่าวไทย ตั้งอยู่ทางตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศไทย จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นส่วนหนึ่งของอำเภอเกาะพะงัน มีชื่อเสียงจากงานฟูลมูนปาร์ตี้ที่จัดขึ้นที่หาดรีน เทศบาลตำบลบ้านใต้ เป็นองค์กรหนึ่งมีส่วนร่วมการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาอำเภอเกาะพะงัน เพื่อให้เป็นเมืองน่าเที่ยวอย่างยั่งยืน

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา รายงานตัวเลขนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาประเทศไทยกว่า 27 ล้านคน ในช่วง 1 มกราคม–27 ธันวาคม 2566 การตั้งเป้าหมายดึงดูดนักท่องเที่ยวในปี 2566 รัฐบาลได้วางแผนทางกระตุ้นการท่องเที่ยว ปี 2567 เพื่อเพิ่มเป้าหมายและสร้างรายได้เข้าประเทศกว่า 3.5 ล้านล้านบาท (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2566) อำเภอเกาะพะงัน เป็นเมืองน่าเที่ยวเมืองหนึ่งมีกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจอย่างมาก ก็คือ กิจกรรมฟูลมูนปาร์ตี้ ซึ่งตรงกับขึ้น 15 ค่ำของทุก ๆ เดือน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเมืองให้มีความน่าเที่ยวอย่างยั่งยืน ได้รับการถ่ายโอนภารกิจสำคัญ ๆ ในการพัฒนาเมือง มีการกำหนดทิศทางการอย่างอิสระ เทศบาลจัดว่าเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีหน้าที่รับผิดชอบและจัดบริการขั้นพื้นฐานเพื่อให้บริการแก่ประชาชน ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการผลักดันแนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนให้เป็นจริงได้ เนื่องจากเป็นองค์กรที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด สามารถรับรู้ปัญหาและความต้องการของประชาชน รวมถึงหาแนวทางแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น จึงถือเป็นกลไกในการขับเคลื่อนเมืองน่าเที่ยว ชุมชนน่าเที่ยวโดยตรง

เทศบาลตำบลบ้านใต้ อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้ยกฐานะเมื่อวันที่ 20 กันยายน 2554 มีวิสัยทัศน์ “บ้านใต้ชุมชนน่าอยู่ คุณภาพชีวิตดี มีการพัฒนาเศรษฐกิจการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน บำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พร้อมพัฒนาการบริหารจัดการให้เป็นเลิศ” ซึ่งเป็นเมืองท่องเที่ยวที่ทั่วโลกรู้จักคำว่า “Fullmoon Party” ซึ่งมีภารกิจและอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 โดยกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น 3 ปี และแผนพัฒนาประจำปี เนื่องจากแผนเป็นเครื่องชี้ทิศทางการพัฒนาท้องถิ่นและเป็นตัวกำหนดแนวทางการจัดสรรทรัพยากรรวมทั้งงบประมาณ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายใต้วิสัยทัศน์การพัฒนาเทศบาลและจัดทำโครงการที่เกิดจากปัญหาความต้องการของประชาชนโดยการทำประชาคมที่เป็นเมืองท่องเที่ยวที่ในแต่ละปีจะมีนักท่องเที่ยวชาวไทยโดยเฉพาะต่างประเทศเข้ามาท่องเที่ยวจำนวนมาก นับวันจึงมีความจำเป็นจะพัฒนาชุมชนเมืองให้มีความเป็นเมืองน่าเที่ยวอย่างยั่งยืน แต่ยังมีขาดยุทธศาสตร์การพัฒนาในส่วนนี้จึงเป็นที่มาของงานวิจัยดังกล่าว

2. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกับการจัดการเมืองน่าเที่ยว : เทศบาลตำบลบ้านใต้

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคุณภาพชีวิตและสังคม การศึกษา วัฒนธรรม เศรษฐกิจและการท่องเที่ยว ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านการบริหารจัดการภาครัฐ เป็นต้น

2.1 ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นรูปแบบการปกครองที่จำเป็นและมีความสำคัญด้านการเมืองการปกครองของชุมชน โดยเฉพาะชุมชนที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยในทางทฤษฎีและแนวความคิดทางปกครอง จะเห็นได้ว่า รัฐบาลเป็นกลไกการบริหารการปกครองของรัฐย่อมมีหน้าที่การบริหารประเทศให้ประชาชนมีความสุข ความสะดวกสบาย

ในการดำรงชีวิต อีกทั้งความมั่นคงของชาติ ด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ย่อมเป็นไปไม่ได้ที่รัฐบาลจะดูแลอย่างทั่วถึง เพราะอาจจะเกิดปัญหาเกี่ยวกับความล่าช้าในการดำเนินงาน อาจจะไม่ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนได้และรวมถึงข้อจำกัดด้านงบประมาณ และตัวบุคคลหรือเจ้าหน้าที่ดำเนินงานได้ไม่ทั่วถึง ดังนั้น การลดภาระรัฐบาลโดยการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมการปกครองตนเอง เพื่อการสนองตอบต่อความต้องการของชุมชน จะได้เกิดความสะดวกรวดเร็วและตรงกับวัตถุประสงค์ของชุมชนนั้น ๆ เป็นผลให้การปกครองท้องถิ่นมีบทบาทและความสำคัญเกิดขึ้นกับชุมชน (สิวพร สุขเอียด, 2562)

เทศบาลตำบลบ้านไต้ มีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยว และสามารถดึงดูดความได้เปรียบของทุนทางทรัพยากรธรรมชาติ มรดกทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีที่มีอยู่ในท้องถิ่นหรือในชุมชนมาพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ทำให้เกิดมูลค่าเพิ่ม เป็นแหล่งสร้างรายได้ของประชาชน ตำบลบ้านไต้ อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

2.2 บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่และอำนาจดูแลจัดการบริการสาธารณะ และกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ของประชาชนในชุมชนตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาของประชาชนตามที่กฎหมายบัญญัติ (ชานนท์ ทองสุกมาก, 2563)

เทศบาลตำบลบ้านไต้มีการวางนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเมืองท่องเที่ยวไว้ 7 ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน คือ พัฒนาระบบคมนาคมขนส่งทางบก ระบบไฟฟ้าสาธารณะ ปรับปรุงระบบน้ำประปา และขุดลอกคูคลองน้ำเพื่อการเกษตร เพื่อเสริมรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่ เพิ่มจุดขาย จุดเด่นของการมาเยือนตำบลบ้านไต้ ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม คือ ส่งเสริมการพัฒนาระบบสวัสดิการสังคมให้ประชาชนอย่างทั่วถึง เพื่อลดปัญหาคนไร้บ้านและเร่ร่อนของพื้นที่ตำบลบ้านไต้ ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาด้านการศึกษา ศาสนา และศิลปกรรม คือ

สนับสนุนส่งเสริมโรงเรียนและเยาวชนเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชนโดยเยาวชนรุ่นใหม่ สืบสานวัฒนธรรม ประเพณี เอกลักษณ์ของท้องถิ่นตำบลบ้านไค้คงสืบไว้ต่อไปอย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว คือ การสนับสนุนเศรษฐกิจในชุมชนอย่างมีคุณภาพ ผู้เชี่ยวชาญทางวิชาการให้ความรู้ และเสริมสร้างความชำนาญการสร้างผลผลิตที่มีคุณภาพและปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวที่มาเยือนชุมชนตำบลบ้านไค้ ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คือ สนับสนุนสร้างจิตสำนึกเฝ้าระวังและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วมโดยองค์กรภาครัฐและภาคเอกชน อำเภอเกาะพะงัน ยุทธศาสตร์ที่ 6 ด้านการบริหารจัดการภาครัฐ คือ สร้างความเข้มแข็งของชุมชนให้ปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน เพื่อยกระดับการท่องเที่ยวให้เป็นเมืองน่าเที่ยวอย่างยั่งยืน และยุทธศาสตร์ที่ 7 ด้านประชาคมอาเซียน คือ สนับสนุนศักยภาพเอกชนการเปิดตลาดเสรีอาเซียน (สำนักงานเทศบาลตำบลบ้านไค้, 2565)

2.3 รูปแบบการจัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ได้จัดระเบียบโครงสร้างการบริหารราชการแผ่นดินไว้ 3 ส่วน ได้แก่ (1) การบริหารราชการส่วนกลาง (2) การบริหารราชการส่วนภูมิภาค และ (3) การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญและมีความใกล้ชิดกับประชาชนในท้องถิ่น จึงเป็นจุดเริ่มต้นในการกระจายอำนาจให้แก่คนในท้องถิ่นจากพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ได้แบ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกเป็น 2 รูปแบบ รวม 5 ประเภท ได้แก่ (1) รูปแบบทั่วไป ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล และ (2) รูปแบบพิเศษ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2562)

ในการจัดการพื้นที่ชุมชนตำบลบ้านไค้ให้น่าอยู่และจัดเป็นเมืองน่าเที่ยวอย่างยั่งยืน ต้องมีการบริหารจัดการโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นฝ่ายสนับสนุนและส่งเสริมพื้นที่ให้มีกิจกรรมที่น่าสนใจขึ้น เช่น การจัดกิจกรรมฟูลมูนปาร์ตี้ การจัดกิจกรรม

ส่งเสริมทางวัฒนธรรมและศาสนา งานวัดประจำปี งานประเพณีชักพระทางทะเล และ
อนุรักษ์ ส่งเสริม พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นเมืองท่องเที่ยวทาง
ธรรมชาติ เป็นต้น (สำนักงานเทศบาลตำบลบ้านใต้, 2565)

2.4 บทบาทการจัดบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นรูปแบบการปกครองหนึ่งของรัฐ เป็นการ
ปกครองที่เปิดโอกาสให้แก่ประชาชน เพราะเป็นหน่วยงานที่อยู่ใกล้ชิดประชาชน ทราบ
ความต้องการของประชาชนในพื้นที่ และสามารถพัฒนาเมืองได้ภายใต้การมีส่วนร่วมของ
ประชาชน ทั้งในด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจ และสังคมภายในท้องถิ่น เป็นการ
แบ่งเบาภาระของภาครัฐ ให้ตอบสนองความต้องการของคนในท้องถิ่น การจัดบริการ
มีความรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากขึ้น (กรรณิการ์ ไกรกิจราษฎร์, กิตติพล บัวทะลา,
วันชัย บุษบา และโชติ บติรัฐ, 2566)

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้มีการกำหนดอำนาจและหน้าที่การจัดบริการ
สาธารณะในองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนตำบล
และกรุงเทพมหานคร มีอำนาจและหน้าที่การจัดบริการสาธารณะให้เป็นไปตามที่ได้รับ
มอบหมายและกำหนดให้รัฐบาลเป็นผู้สนับสนุนเงินอุดหนุน เงินจากการจัดสรรภาษีและ
อากร เพื่อให้การดำเนินการบริการสาธารณะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะ
ภารกิจที่มีการถ่ายโอนจากรัฐ แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการจัดบริการสาธารณะเกี่ยวกับ
โครงสร้างพื้นฐาน ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบชุมชน และด้านการ
ลงทุน เป็นต้น (มารดารัตน์ สุขสง่า และสันต์ชัย รัตนะขวัญ, 2566)

การบริการสาธารณะโดยใช้แนวคิดเชิงระบบ (System Approach) หน่วยงาน
ดำเนินการใช้ปัจจัยนำเข้าสู่กระบวนการการผลิต ออกมาเป็นผลผลิตของการบริการตาม
เป้าหมายที่วางไว้ การประเมินผลการดำเนินงานสามารถทำให้ทราบผลการดำเนินงาน
ในช่วงนั้นว่าเป็นเช่นไรนั้น หมายถึง การสรุปการให้บริการสาธารณะเชิงระบบ (สถาบัน
วิชาการชุมชน, 2560)

เทศบาลตำบลบ้านใต้ เป็นหน่วยงานที่สนับสนุนและเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมการพัฒนาเมืองท่องเที่ยว การจัดบริการสาธารณะของพื้นที่ได้มีบริการช่วยเหลือนักท่องเที่ยวที่ได้รับความเดือดร้อน และส่งเสริมการดูแลนักท่องเที่ยวให้ได้รับบริการที่ดีที่สุดเมื่อมาเยือนตำบลบ้านใต้ อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี (สำนักงานเทศบาลตำบลบ้านใต้, 2565)

3. วิเคราะห์แนวทางการพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการเมืองนำเที่ยวอย่างยั่งยืน

แนวทางการพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการเมืองนำเที่ยวอย่างยั่งยืน เพื่อการพัฒนายุทธศาสตร์ชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านใต้ อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยผลการดำเนินการงานวิจัย ปรากฏดังนี้

3.1 แนวทางการจัดการยุทธศาสตร์ 7 ด้าน ดังนี้

- (1) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน พัฒนาการคมนาคมขนส่งอย่างรวดเร็ว และบริการดูแลความปลอดภัยของทรัพย์สิน สร้างความมั่นใจแก่นักท่องเที่ยว
- (2) ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม พัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคมแก่ประชาชนตำบลบ้านใต้ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และส่งเสริมการสร้างรายได้กลุ่มอาชีพบริการ ให้มีความรู้ด้านการสื่อสารกับนักท่องเที่ยว และจัดหาบ้านให้แก่บุคคลเร่ร่อนและไร้บ้านที่อยู่อาศัย เพื่อไม่ให้เกิดปัญหากับชุมชนในอนาคต
- (3) ด้านการศึกษา ศาสนา และศิลปกรรม พัฒนาการปลูกฝังจิตสำนึก และอนุรักษ์ด้านศาสนา ประเพณี และวัฒนธรรมของชุมชน
- (4) ด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว พัฒนาระบบบริการ การสื่อสาร การรักษาความสะอาด ความปลอดภัย และการสนับสนุนเสริมสร้างสินค้า OTOP ที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน
- (5) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พัฒนาส่งเสริมฟื้นฟู อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สร้างจิตสำนึกแก่เยาวชนรุ่นใหม่ เข้ามามีส่วนร่วมการรักษาทรัพยากรธรรมชาติของพื้นที่อย่างยั่งยืน

(6) ด้านการบริหารจัดการภาครัฐ พัฒนาระบบการบริหารจัดการของภาครัฐ ร่วมกับภาคเอกชนในการจัดการเมืองท่องเที่ยวให้มีความสวยงาม สะอาด ปลอดภัย และน่าเชื่อถือกับการเดินทางมาท่องเที่ยวในตำบลบ้านใต้ อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

(7) ด้านการพัฒนาด้านประชาคมอาเซียน พัฒนาส่งเสริมนักท่องเที่ยวเดินทางมาประกอบอาชีพและท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลบ้านใต้ อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เข้าร่วมการลงทุนในตลาดการค้าเสรีของอาเซียน เพื่อให้มีความหลากหลายของกลุ่มธุรกิจ (สำนักงานเทศบาลตำบลบ้านใต้, 2565)

3.2 ผลการศึกษายุทธศาสตร์การจัดการเมืองน่าเที่ยวอย่างยั่งยืน

โดยใช้การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน (จุดแข็ง: S และจุดอ่อน: w) และสภาพแวดล้อมภายนอก (โอกาส: O และอุปสรรค: T) และค้นหากลยุทธ์การพัฒนาโดยเทคนิค Blue Ocean เป็น กลยุทธ์ยกเล็ก ได้แก่ (1) ยกเลิกการจัดหานักท่องเที่ยวผ่านการแนะนำจากไกด์นำทางที่ไม่ถูกต้องกฎหมาย และ (2) ยกเลิกวัสดุที่สร้างมลพิษสิ่งแวดล้อมในช่วงเทศกาลหรือที่มีการจัดงานสร้างสรรค์ต่าง ๆ กลยุทธ์ลด ได้แก่ (1) ลดโครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรเนื่องจากมีตลาดรองรับน้อย และ (2) ลดการก่อสร้างพื้นฐานบางอย่างที่ไม่จำเป็น กลยุทธ์ยกระดับหรือเพิ่มคุณค่า ได้แก่ (1) พัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลให้มีความทั่วถึงและมีระบบ WiFi ครอบคลุมทั่วถึง (2) เพิ่มการเรียนรู้ด้านภาษาให้กับผู้นำชุมชน ผู้ประกอบการและประชาชน (3) ยกระดับการประชาสัมพันธ์ที่เกี่ยวกับการวางผังเมืองของเทศบาลตำบลบ้านใต้ (4) เพิ่มระบบการจัดการขยะและของเสียให้มากขึ้น (5) เพิ่มสวัสดิการที่เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของชุมชน (6) ยกระดับความเป็นอยู่ทางสังคมของเยาวชน (7) สร้างคุณค่าจากสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ในเทศบาลตำบลบ้านใต้ และ (8) ปรับภูมิทัศน์ของเทศบาลให้มีความน่าอยู่และคงมีการจัดการดูแลรักษาอนุรักษ์ป่าไม้และสัตว์สงวน กลยุทธ์สร้างเสริมตั้งใหม่ ได้แก่ (1) การสร้างผลิตภัณฑ์ที่บ่งบอกหรือสะท้อนถึงความเป็นเกาะพะงัน (2) สร้างกระบวนการพัฒนาที่ยั่งยืน เช่น การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ (3) พัฒนาศิลปะ ประเพณี และวัฒนธรรมที่ปัจจุบันเริ่มหายไป เช่น ประเพณีกินห่อ (4) สร้างกิจกรรมและทักษะการใช้ชีวิตให้มีคุณค่าและ

มีประโยชน์สุขแก่ผู้สูงอายุ (5) สร้างความสัมพันธ์ให้เยาวชนซึมซับประเพณีวัฒนธรรมของชุมชนอย่างเข้าใจและสร้างองค์ความรู้ (6) สร้างกฎหมาย ข้อกำหนดข้อจำกัดด้านการก่อสร้างสถานที่ธุรกิจที่เข้ามาในชุมชน และ (7) จัดโครงการสร้างความรู้ ความเข้าใจและสามารถเข้าถึงกับคำว่า “ชุมชนเข้มแข็ง” แก่ชุมชน (สำนักงานเทศบาลตำบลบ้านใต้, 2565)

4. บทส่งท้าย

การพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการเมืองน่าเที่ยวอย่างยั่งยืนของอำเภอเกาะพะงัน มีการพัฒนาจิตสำนึกด้านการท่องเที่ยว ด้านการพัฒนาตลาดท่องเที่ยว ด้านทรัพยากรในแหล่งท่องเที่ยว ด้านธุรกิจท่องเที่ยว และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการท่องเที่ยวของชุมชน ดังนั้น การพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อปรับภูมิทัศน์ของชุมชนตำบลบ้านใต้ให้มีความสะอาด การจัดการขยะชุมชนอย่างเป็นระบบ ด้านธุรกิจการท่องเที่ยว ควรณรงค์ให้ผู้ประกอบการ/ประกอบธุรกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ไม่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ ด้านการตลาดสินค้า และบริการ ควรมีความโดดเด่น น่าสนใจ ดึงดูดนักท่องเที่ยวจากการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาการมีส่วนร่วมมาจากการประชุมเวทีประชาคมค้นหาปัญหาร่วมกัน ร่วมวิเคราะห์จัดลำดับความสำคัญของปัญหาโดยใช้ SWOT Analysis และเทคนิคกลยุทธ์ Blue Ocean ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมการตัดสินใจ และร่วมติดตามประเมินผลการดำเนินงานแต่ละขั้นตอนอย่างเป็นระบบ

การพัฒนาเมืองน่าเที่ยวอย่างยั่งยืนของอำเภอเกาะพะงัน ใช้เทคนิค Blue Ocean ด้านกลยุทธ์ยกระดับหรือเพิ่มคุณค่า เป็นการพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัล เพิ่มการเรียนรู้ด้านภาษาให้แก่ผู้นำ ผู้ประกอบการและประชาชน ยกระดับการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการวางผังเมือง ระบบการจัดการขยะ เพิ่มสวัสดิการคุณภาพของชุมชน สร้างคุณค่าผลิตผลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปรับภูมิทัศน์ให้สอดคล้องกลมกลืนกับธรรมชาติพร้อม ๆ กับการดูแลรักษานูริรักษ์และพัฒนาป่าไม้และสัตว์สงวน กลยุทธ์สร้างเสริมสิ่งใหม่ โดยการผลิตภัณ์ที่บ่งบอกอัตลักษณ์ความเป็นเกาะพะงัน สร้างระบบและแนวทางดำเนินการพัฒนาสินค้าให้มีความโดดเด่นมากขึ้น

จากผลการวิจัยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. การออกนโยบายหรือโครงการต่าง ๆ ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของอำเภอเกาะพะงัน เน้นการลงพื้นที่ เข้าถึงประชาชนในท้องถิ่น ผู้เป็นเจ้าของทรัพยากรการท่องเที่ยว ภาครัฐให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและรัฐบาลควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเสนอแนะปัญหา วางแผนการดำเนินงานและติดตามประเมินผล และรัฐจะต้องเชิญชวนให้ผู้นมีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาเมืองท่องเที่ยวเข้ามามีส่วนร่วมกันพัฒนา จะทำให้รัฐประสบความสำเร็จและทำให้เกิดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
2. การออกกฎข้อบังคับของชุมชนในการดูแลเมืองท่องเที่ยวตามบริบทของชุมชนตำบลบ้านใต้ เพื่อเพิ่มศักยภาพชุมชน เช่น การดูแลความสะอาดของชุมชน โดยเริ่มจากครัวเรือนคัดแยกขยะถูกต้อง กำจัดขยะถูกต้องตามเกณฑ์มาตรฐาน การลงโทษปรับหากพบมีบุคคลกระทำความผิดที่ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของชุมชนตำบลบ้านใต้หรือผิดกฎของชุมชน
3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมวางแผนมาตรการที่ชัดเจนเกี่ยวกับการอนุรักษ์ ส่งเสริมพัฒนาเมืองท่องเที่ยวของอำเภอเกาะพะงัน

References

- Ban Tai Subdistrict Municipality Office. (2022). *Development Plan of Ban Tai Subdistrict Municipality, 2018-2022*. Surat Thani Province: Policy Analysis and Planning Section, Municipal Secretary's Office.
- Ban Tai Subdistrict Municipality Office. (2022). *Strategic Development Plan of Ban Tai Subdistrict Municipality, 2017-2021*. Surat Thani Province: Policy Analysis and Planning Section, Municipal Secretary's Office.

- Chanon Thongsukmak. (2020). *Roles and Responsibilities of Local Administrative Organizations in Promoting and Protecting Geographical Indications under Related Principles and Laws*. Bangkok: National Institute of Development Administration.
- Community Academic Institute. (2017). *Public Services*. Ubon Ratchathani Rajabhat University: Community Academic Service Office.
- Department of Local Administration. (2019). *Guidelines for Good Governance of Local Administrative Organizations*. Bangkok: Local Administration Development and Promotion Division.
- Kannika Kraikitra, Kittipon Buathala, Wanchai Busaba, & Choti Bodhirat. (2023). Thai Local Administrative Organizations and Public Service Management. *Journal of Modern Learning Development*, 8(1), 403-412.
- Maradarat Suksanga & Sanchai Ratanakhwan. (2023). Integrating Knowledge of Local Administration for the Development of Thai Local Administrative Organizations. *Journal of Innovation and Management*, 11(1), 16-24.
- Ministry of Tourism and Sports. (2023). *Statistics of International Tourists Visiting Thailand, January - December 2023*. Retrieved July 20, 2024, from <https://www.mots.go.th/news/category/706>
- Siwaporn Sukied. (2019). *Local Administration*. Retrieved August 10, 2024, from wiki.kpi.ac.th/index.php?title=Local_Administration